

Informasjon fra FAU ved Iveland skole

FAU ved Iveland skole har 2. juni 2025 vedtatt at vi ønsker å jobbe for at Iveland skole skal bli en smarttelefonfri barneskole innen høsten 2030. For å oppnå dette vil vi begynne med årets 1. og 2. klasse, og oppfordre foresatte til at barna ikke bør få smarttelefon før på ungdomsskolen. Deretter vil man fortsette med å dele informasjonen i 1. klasse hver høst. På den måten vil man høsten 2030 ha oppfordret alle klassetrinn på skolen til å utsette innføring av smarttelefon til ungdomsskolen.

Dette innebærer at FAU oppfordrer foresatte i størst mulig grad å unngå anskaffelse av smarttelefon til elevene mens de går i 1.-7. klasse på Iveland skole. 2030 er valgt fordi det er lettere å starte med årets første- og andreklassinger, og mye vanskeligere å gjennomføre for alle på høyere trinn hvor smarttelefonen allerede er innarbeidet.

Det eneste formålet med vedtaket er at det skriftliggjøres at FAU på sitt første møte hvert år tar opp temaet om at FAU arbeider for at skolen skal bli smarttelefonfri. Videre ønsker man at hver representant tar dette opp med sin klasse på foreldremøtet på høsten. Sittende FAU bidrar med å dele tilgjengelig informasjon.

Vedtaket kan ikke bestemme at alle klasser og foresatte er med. FAU kan ikke stemme på vegne av alle foresatte i en klasse, men kan stemme for at FAU skal arbeide med holdningene rundt smarttelefon på skolen. Vi understreker også at dette er et rent foreldrestyrt initiativ og at skolen har ikke noe ansvar for å følge det opp. Også på foreldremøtene er det FAU/foreldrenes ansvar å følge dette opp.

FAU vil i tillegg komme med en sterk oppfordring til alle foresatte om å forholde seg til aldersgrenser, og det spesielt på sosiale medier, både på mobil og nettbrett.

Hva betyr dette?

FAU har ingen anledning til å forby bruk av smarttelefon. Det vil fortsatt være opp til den enkelte foresatte å avgjøre hva som er best for sitt barn. Med dette vedtaket ønsker vi først og fremst at det blir et samtaletema i foreldregruppen, og at man er bevisst på hvordan andre foresatte stiller seg til innføring av smarttelefon.

Det vil sannsynligvis alltid være noen elever i en klasse som har smarttelefon, av ulike grunner og behov, og det må også være helt greit. Det vi håper, er at dersom det blir en norm at barn ikke har smarttelefon, vil også presset og ønsket om å få en bli mindre. Vi tror at smarttelefonen mister noe av sin status når ikke "alle andre har den".

Vi vil også understreke at vi ikke forventer at alle barn skal være uten en «vanlig» tastetelefon eller klokke man kan ringe til. Det er fint å kunne få tak i barna våre, så klart. Men vi oppfordrer sterkt til å vurdere om det er tilstrekkelig med en ikke-smart telefon eller klokke, som kan ringe og sende melding.

I forlengelsen av dette vil vi også presisere at bruk av nettbrett, som for eksempel iPad i hjemmet ikke omfattes av oppfordringen om å vente med smarttelefon. Et nettbrett brukes som regel hjemme, og det bæres ikke med barnet overalt slik en smarttelefon ofte gjør.

Dermed blir det enklere for foresatte å følge med på bruken, og nettbrett gir i mindre grad den samme tilgjengeligheten til apper og internett i alle situasjoner i hverdagen.

Vi vet at for de nåværende eldste elevene så brukes blant annet apper på barnas egne telefoner til å avtale treff og lignende på fritiden. Faren ved at våre barn ikke har smarttelefon er at man blir utestengt/ikke blir informert fordi man ikke har riktige apper. Det er vanskelig å vite hvordan fremtiden og utviklingen til smarttelefonen mot barn blir. Vi ser derfor behovet for at klassene på foreldremøte hver høst tar opp temaet og vurderer argumentene for og imot. Hvis det viser seg nødvendig, kan så klart foreldrene samles og diskutere dette gjennom skoleåret også. Hvis normen blir at barna ikke har smarttelefon selv, så kan man tenke seg at en slik bruk av apper styrt av barna selv «dør ut»/forskyves til de blir eldre. Akkurat det kan vi ikke vite nå, og en jevnlig dialog blir derfor viktig.

Det er i slutten av mai 2025 gjennomført en anonym spørreundersøkelse blant foreldre på 1.-3. trinn på Iveland skole. Resultatet samlet for 1.-3.trinn er at i overkant av 70% av de foresatte som har svart stiller seg positive til å utsette at barna får smarttelefon på barneskolen.

Ved spørsmål eller kommentarer kan dere kontakte FAU-representant Elisabeth Berg på telefon: 913 44 258.

Bakgrunn

Dette initiativet er hentet fra <https://www.smarttelefonfribarndom.no/>

Der finner man blant annet en side med ofte stilte spørsmål:

<https://www.smarttelefonfribarndom.no/faq>

Fra nettsiden:

"Vår visjon er å endre holdningen slik at det som i dag oppleves som naturlig – å gi barna en smarttelefon – i fremtiden blir mer vanlig å vente med. Å gi barn en smarttelefon er et foreldreansvar, og hvis foreldre står sammen er det fullt mulig å gi barna våre en barndom uten smarttelefon og de utfordringene det fører med seg. Målet er å få med oss alle landets 1. og 2. klasser. Når vi når 2030 vil normalen være at barn på barneskolen ikke har smarttelefon. Det er dette vi jobber for. "

Noen eksempler på problemstillinger legges ved her, men det finnes mange flere på nettsiden.

"Hvordan kan jeg sikre at foreldrene følger det vi har blitt enige om?

Målet er å bli så mange at det etter hvert blir naturlig for foreldre å ikke gi barna sine

smarttelefon. Noen skoler velger å skrive en kontrakt, mens andre blir enige om å ta det opp hvert år på det første foreldremøtet for å sikre at alle fortsatt er med.

Dersom noen barn i klassen allikevel får smarttelefon, bør man fortsette å jobbe for at det er såpass få som har, at det ikke bidrar til gruppepress mot resten."

"Noen foreldre i klassen synes det er vanskelig å forplikte seg for hele barneskolen. Mye kan ha skjedd innen barna går i 7. klasse. Finnes det en mellomting?

Ved å vente til ungdomsskolen gir man barna en smarttelefonfri barneskoleperiode, fri fra de distraksjoner, skadelige effekter og sosiale konsekvenser det kan medføre. Det innebærer en utsettelse av bruk av sosiale medier, som er en stor kilde til stress og mye press hos barn, særlig i barneskolealder.

Dersom det i løpet av perioden på barneskolen skulle oppstå utfordringer eller uforutsette hendelser som gjør det vanskelig for den enkelte familie, anbefaler vi å gå i dialog med de andre foreldrene i klassen.

En evt mellomløsning kan evt være å vedta en ambisjon om å være smarttelefonfri ut barneskolen, men at man blir enige om å ta samtalen på nytt for hvert skoleår. Det er uansett nyttig å snakke om denne tematikken hvert år. "

"Hvorfor er tastetelefon eller smartklokke greit, men ikke smarttelefon?"

Den store forskjellen ligger i tilgangen til internett og apper. Det er i praksis vanskelig å begrense innholdet barna blir eksponert for på en smarttelefon. Det er flere måter å omgå foreldrekontrollen på og finne omveier som gir tilgang til sosiale medier og annet innhold. En annen ting er den konstante tilgangen til kamera og selfiekamera. Kombinert med sosiale medier eller meldingsgrupper er veien kort til mobbing, utenforskap og stor selvbevissthet rundt utseende.

Mange barn tilbringer mye tid foran en smarttelefon. Veldig få barn tilbringer mye tid foran en tastetelefon. En tastetelefon er ikke avhengighetsskapende og har rett og slett lavere underholdningsverdi for et barn."

"Hva hvis barnet mitt har en medisinsk tilstand og trenger en smarttelefon?"

Gjør det som er riktig for barnet ditt. Selvfølgelig — hvis et barn virkelig trenger en smarttelefon, for eksempel av helsegrunner, bør de få en. Målet med denne bevegelsen er ikke å ta bort nødvendige verktøy, men å redusere unødvendig smarttelefonbruk der det er mulig."

«Smarttelefoner og sosiale medier har blitt en integrert del av livene våre. Vi kommer aldri til å få til en endring, toget har gått.

For voksne er kanskje dette tilfellet, men ikke for de generasjonene barn som ennå ikke har fått smarttelefon. Barns behov er annerledes enn voksnes. Alt barna trenger fra en smarttelefon, kan løses på andre måter (se under).

Vi som samfunn har latt det bli vanlig for stadig yngre barn å ha smarttelefoner og sosiale medier. Men nå har vi en innsikt som foreldre ikke hadde for 10 år siden, og vi skylder våre barn å ta gode valg på deres vegne. Når kunnskapen vår endres, endres også atferden vår. Vi ser allerede en tydelig endring i samfunnet. Hele klasser og trinn over hele Norge går nå sammen om å utsette smarttelefoner og sosiale medier.»

«Det er sånn de unge kommuniserer og sosialiserer nå.

Ja, for de barna som allerede har smarttelefon og sosiale medier. Men det er ikke gyldig for de generasjonene som enda ikke har fått smarttelefon og det er dette vi ønsker å endre.

Barn har ikke forutsetning for å kunne kommunisere i store grupper på sosiale medier. Det oppstår raskt misforståelser og små konflikter blir blåst opp. Mange ungdommer opplever nå negative konsekvenser av å ha vokst opp med sosiale medier, men opplever ikke at de kan velge det bort nettopp fordi alle andre har det. Selv mange voksne har problemer med å moderere seg og kommunisere på en god måte på nett. Hvordan kan vi da forvente at barna våre skal klare det?»

«Mitt eldre barn har allerede en smarttelefon — hvordan sier jeg nei til mitt yngre barn?

Mange familier står i denne situasjonen. Men kunnskapen om de negative konsekvensene ved smarttelefon og sosiale medier er en helt annen nå enn for bare få år siden.

Med ny kunnskap er det som forelder lov å ombestemme seg. Hvis ditt eldre barn allerede har en telefon, men du ikke ønsker å gi en til det yngre barnet, er det beste å være ærlig om hvorfor. Sett nye familie-regler og bli enige om en plan.

Felles regler i klassen eller på trinnet vil gjøre dette valget mye lettere å stå i. Barn sammenligner seg aller mest med jevnaldrende. Vel så viktig som hva et storesøsken fikk, er hva vennene og klassekameratene får.»